

BENEDETTO XVI PER IL TRIDUO PASQUALE

Vatikán (4. apríla, RV) – V katechéze v stredu 4. apríla priblížil Svätý Otec účastníkom generálnej audiencie na Námestí sv. Petra blížiace sa veľkonočné slávnosti. Začal liturgiou stredy Veľkého týždňa, ktorá nás vovádza do drámy posledných dní Ježiša Krista, preniknutých jeho utrpením.

„Evanjelista Matúš na tento deň predkladá na rozjímanie krátky dialóg, ktorý sa odohral vo večeradle medzi Ježišom a Judášom (Mt 26, 14 - 25). „Som to azda ja, Rabbi?“ pýta sa zradca božského Učiteľa, ktorý predpovedal: „Veru, veru, hovorím vám: Jeden z vás ma zradí“ (Jn 13, 21). Pánova odpoveď je stručná: „Sám si to povedal.“ Sv. Ján uzatvára svoje rozprávanie o ohlásení Judášovej zrady nemnohými, zato výrečnými slovami: „A bola noc“ (Jn 13, 30). Keď zradca opúšťa večeradlo, zhustne tma v jeho srdci – je to vnútorná noc – a v dušiach ostatných apoštolov vzrastie strach – aj oni kráčajú v ústrety noci –, kým tmy opustenosti a nenávisti sa zhlukujú okolo Syna človeka, kráčajúceho v ústrety dokonaniu svojej obety na kríži. To, čo si pripomenieme v nadchádzajúcich dňoch, je najvyššie stretnutie svetla a tmy, života a smrti. Aj my sa musíme vložiť do tohto kontextu, vedomí si svojej „noci“, svojich vín a svojej zodpovednosti, ak chceme s duchovným úžitkom prežiť veľkonočné tajomstvo, ak chceme dosiahnuť svetlo v srdci prostredníctvom tohto tajomstva, ktoré predstavuje ťažiskový bod našej viery.“

Do Veľkonočného trojdnia vstupujeme Zeleným štvrtkom.

Omšu svätenia olejov missa chrismatis nazval Benedikt XVI. predohrou trídna a povedal, že diecézni biskupi a ich najbližší spolupracovníci v osobách kňazov vybraných z Božieho ľudu si obnovujú sľuby vyslovené pri svojej kňazskej vysviacke. „Ide tak každý rok o chvíľu hlbokého cirkevného spoločenstva zdôrazňujúcu dar služobného kňazstva, ktorý Kristus zanechal svojej Cirkvi v predvečer svojej smrti na kríži. Pre každého kňaza je to dojímavá chvíľa v predvečer utrpenia, v ktorej nám Pán daroval samého seba, daroval nám sviatosť

Eucharistie, daroval nám kňazstvo. Tento deň sa dotýka srdc všetkých nás.

Večer kresťanské spoločenstvo vstupuje do Veľkonočného trojdnia, keď vo svätej omši na pamiatku Pánovej večere prežíva to, čo sa udialo počas Poslednej večere.

Vo večeradle chcel Vykupiteľ vo sviatosti chleba a vína premenených na svoje telo a na svoju krv vopred vykonať obeť svojho života: predchádza svoju smrť, slobodne darúva svoj život, ponúka ľudstvu úplný dar seba.

Umývaním nôh opakujeme gesto,

ktorým miloval svojich, čo boli na svete, a miloval ich do krajnosti (porov. Jn 13, 1), a zanechal učeníkom tento úkon pokory, lásku až na smrť.“

Ako pripomenul Svätý Otec, po svätej omši na pamiatku Pánovej večere pozýva liturgia veriacich zotrvať v adorácii Najsvätejšej sviatosti a prežívať Ježišovu smrteľnú úzkosť v Getsemanskej záhrade. „Vidíme, že učeníci zaspali a zanechali svojho Pána samého. Aj dnes často spíme, my, jeho učeníci. V tejto svätej getsemanskej noci chceme byť bdeli, nechceme zanechať Pána v tejto chvíli samého; chceme tak lepšie pochopiť tajomstvo Zeleného štvrtka, ktoré zahŕňa trojaký dar - sviatostného kňazstva, Eucharistie a nového prikázania lásky (agapé).“

Veľký piatok, ktorý pripomína udalosti od odsúdenia Krista na smrť po jeho ukrižovanie, je podľa slov Benedikta XVI. dňom pokánia, pôstu a modlitby, účasti na Pánovom umučení. Povedal: „V určenej hodine si kresťanské zhromaždenie s pomocou Božieho slova a liturgických gest pripomenie dejiny ľudskej nevernosti Božiemu plánu, ktorá sa prejavuje ešte aj dnes, a bude počúvať dojímavé rozprávanie o bolestnom umučení Pána. Potom sa obráti na nebeského Otca s dlhou „modlitbou veriacich“, ktorá zahŕňa všetky potreby Cirkvi a sveta. Spoločenstvo sa klania krížu, pristupuje k Eucharistii a požíva ju zachovanú pod posvätnými spôsobmi zo svätej omše na pamiatku Pánovej večere z predchádzajúceho dňa. Sv. Ján Zlatoústý v komentári k Veľkému piatku poznamenáva: „Kedysi kríž znamenal opovrhnutie, dnes je však úctyhodný, kedysi bol symbolom odsúdenia, dnes je nádejou a spásou. Stal sa naozaj prameňom nekonečných dobier; oslobodil nás od hrôzy, rozptýlil naše tmy, zmieril nás s Bohom, z nepriateľov Boha nás urobil svojimi bratmi, z cudzincov nás urobil svojimi blízkymi: tento kríž je zničením nevráživosti, zdrojom pokoja, klenotnicou nášho pokladu“ (De cruce et latrone I, 1, 4).“

Aby veriaci mohli Spasiteľovo umučenie prežiť čo najplnšie, zrodila kresťanská tradícia rozličné formy ľudovej zbožnosti. V mnohých krajinách sa konajú známe veľkopiatočkové procesie. Svätý Otec však vyzdvihol predovšetkým pobožnosť krížovej cesty, ktorá sa v tento deň uskutoční aj v rímskom Koloseu a na ktorej sa zúčastní. Krížová cesta nás podľa jeho slov celý rok učí čoraz hlbšie vtlačať do vlastného srdca tajomstvo kríža, kráčať s Kristom po tejto ceste a tak sa mu vnútorne pripodobňovať. „Môžeme povedať, že krížová cesta nás učí – ako povedal sv. Lev Veľký – ‚hľadiet’ na ukrižovaného Ježiša očami srdca spôsobom, ktorý nám v jeho tele dá spoznať naše vlastné telo’ (Disc. 15 o Pánovom umučení).“ Práve v tom spočíva podľa Benedikta XVI. pravá múdrosť kresťana.

„Biela sobota je dňom,

v ktorom liturgia mlčí, dňom veľkého ticha. Kresťania sú pozvaní strážiť si vnútornú sústredenosť - čo je v tejto dobe dosť ťažké pestovať -, aby sa lepšie pripravili na veľkonočnú vigíliu. V mnohých spoločenstvách sa usporadúvajú duchovné obnovy a mariánske modlitbové stretnutia, slúžiace na zjednotenie sa s Matkou Spasiteľa, ktorá s chvejúcou sa nádejou očakáva zmŕtvychvstanie ukrižovaného Syna. Počas veľkonočnej vigílie bude závoj žiaľu, ktorý zahaľuje Cirkev pre smrť a pochovanie Pána, nakoniec strhnutý radostným výkrikom: Kristus vstal z mŕtvych a navždy premohol smrť! V tej chvíli budeme môcť skutočne pochopiť tajomstvo kríža, že Boh robí zázraky v nemožnosti – píše starodávny autor –, ‚aby sme vedeli, že iba on môže robiť, čo chce: zo svojej smrti náš život, zo svojich rán naše uzdravenie, zo svojho pádu naše povstanie’ (Anonym).“

Napokon Benedikt XVI. zdôraznil, že veľkonočné tajomstvo, ktoré počas trojdňa znova prežívame, nie je len pripomienkou minulej skutočnosti, ale je i súčasťou skutočnosťou, lebo Kristus svojou láskou aj dnes víťazí nad hriechom a smrťou. „Zlo, vo všetkých svojich podobách, nemá posledné slovo. Posledný triumf patrí Kristovi, pravde a láske! Ak sme s ním pripravení trpieť a zomrieť - pripomína nám sv. Pavol počas veľkonočnej vigílie -, jeho život sa stane naším životom (porov. Rim 6, 9). Na tejto istote spočíva a buduje sa naša kresťanská existencia.“